

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פדשת מסעי

נאטא

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

פרשת מסעי

כ"ק אאזמו"ר זי"ע היה רגיל לומר בשם הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע שבימי בין המצרים בהן קוראים הפטרות של תלתא דפורענותא העוסקות בעניין חורבן בית המקדש וירושלים, הפטרות אלו הוי, 'דברי ירמיה' (ירמיה א), שמעו דבר ה' (שם ב) ו'חזון ישעיהו' (ישעיה א), שהמה דיבור, שמיעה וראיה, ובא לרמז את הצורך לתקן דברים אלו בימי בין המצרים.

ולפי דברים אלו אפשר לומר ששלשה ערי מקלט מרמזים גם על דיבור, שמיעה וראיה, שצריך האדם לברוח מפני גואל הדם, הוא הס"ם, שמסיתו לעבירות בענינים אלו כמו לשון הרע וראיות אסורות.

בספר בית אברהם מביא בשם הרה"ק מאפטא זי"ע שמספר ערי מקלט הם שש, וניתוספו עליהם מ"ב ערי הלויים שגם הם קולטים, שש ערי מקלט הם כנגד ששת התיבות שיש בפסוק 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד', מי שמאמין

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען. והקרייתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה לכם ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה. והיו לכם הערים למקלט מגואל ולא ימות הרוצח עד עמדו לפני העדה למשפט. והערים אשר תתנו שש ערי מקלט תהיינה לכם (במדבר לה יג). ואת הערים אשר תתנו ללויים את שש ערי המקלט אשר תתנו לנוס שמה הרוצח ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר (שם פסוק ו).

בספר בעל שם טוב עה"ת מביא מסה"ק קדושת לוי (ליקוטים) שכתב בשם הבעש"ט זי"ע, ששלשה ערי מקלט הוא הרמז מחשבה, דיבור, מעשה, שצריך האדם לברוח מפני גואל הדם, הוא הס"ם שרוצה לבטל אותם מעבדות הבורא, וצריך להתחזק בעצמו במחשבות קדושות, ודיבורים קדושים, ומעשים טובים, כי אע"פ שעדיין אינם כל כך בהירים וזכים, מכל מקום טוב יותר משב ואל תעשה, כי מ"מ רעותיה דמריה עבד.

חושב שהגיע הזמן של ביום ההוא יתקע בשופר גדול, דהיינו שופר של משיח, והגיע העת שהקב"ה הולך לשוחטו, ומזה הוא מתבלבל.

והנה אמרנו היום חזק חזק חזק ונתחזק שהם שלש בחינות של חיזוק. ויש לומר ששלש בחינות אלו הם נגד השלש בחינות שמשמשים להתחזק ולהתגבר כנגד היצר הרע.

בספר נתיבות שלום (טהרת המדות ג ב) שיו"ד חל בשבוע הבעל"ט מביא מה שכתב הרה"ק רבי מענדלי וויטעפסקער זי"ע בספרו פרי הארץ (חיי שרה) שיש בחינה בהתגברות היצר, שהוא בחינה של גאולה ובנין בית המקדש בימיו. אם ר"ל עדיין לא נבנה בית המקדש בימינו, מן הסתם עדיין מונח לפנינו התקפיד להתגבר על יצרנו הרע.

וזה כונת בקשתינו בברכת שמונה עשרה 'ראה נא בענינו וריבה ריבנו', דאיתא בבית אברהם שכוונתו על הריב ומלחמה שמתמודדים עם היצר הרע, 'וגאלינו מהרה למען שמייך כי גואל חזק אתה' זה מרומז על ענין הגאולה וההתחזקות מול היצר הרע בשלש הבחינות של חזק כנ"ל.

בששת התיבות האלו, הם ערי מקלט, אפילו אם עבר עבירות חמורות כרוצח נפש, שבכוחם ינצל מיד גואל הדם, הוא היצר הרע האויב בנפש, ונוסף עליהם עוד מ"ב עיר, נגד מ"ב תיבות שיש בפרשת 'ואהבת את ה' אלוקיך', ע"כ.

הרי שבהתגברות היצר הרע יש כמה דרכים איך להתמודד עמו, כמו שאמרו חז"ל (ברכות ה.) לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע שנאמר (תהלים ד, ה) רגזו ואל תחטאו. אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה שנאמר אמרו בלבבכם, אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע שנאמר על משכבכם, אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה שנאמר ודומו סלה.

ויש לומר הכוונה ביזכור לו יום המיתה, דלכאורה יש לדקדק מהו הלשון יזכור לו יום המיתה, מי הוא זה ה'לו'. ויש לומר על פי מאמר חז"ל (סוכה נב.) לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו. וזהו הכוונה יזכור לו להיצר הרע, יום המיתה, מה שעתיד הקב"ה לשוחטו, וכמו שמבארים הטעם של תקיעת שופר שהוא לבלבל השטן, כדשהשטן שומע קול השופר, הוא

הרה"ג רבי דוד גוטליב שליט"א
 סיפר שפעם סיפר לכ"ק אאזמו"ר
 זי"ע בתחילת דרכו על איזה נצחון
 שהיה לו בענין התגברות היצר, אמר
 לו זקיני ז"ל אתה חושב שניצחת את
 היצה"ר ובזה נגמר הענין, אך דע לך
 כי ענין הנסיון הזה עוד יחזור אליך.
 מלחמת היצר הוא מלחמה תמידית
 בכל עת ובכל שעה כמו שאמרו חז"ל
 יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום.

דברים אלו מקבלים משנה תוקף
 בימים אלו שנכנסים לשבוע אחרון
 של הזמן ותקופת ימי בין הזמנים

עומדת בפתח, וכבר נודע לכול
 שימות הקיץ בכלל הם זמן של
 התגברות היצר, ובפרט בימי בין
 הזמנים שענין זה הוא ביתר שאת
 וביתר עוז, וכן צריכים לדעת הדרכים
 איך להתמודד להינצל מכל
 המכשולות, ולהזהר מכל משמר
 שלא להכשל ח"ו אפילו בספק נסיון.

יעזור השי"ת שנוכל להתגבר כנגד
 יצרנו הרע, דהלא אמרו חז"ל אימלי
 הקב"ה עוזרו לא יכול לו, עדי נזכה
 לגאולת הכלל והפרט בבנין בית
 המקדש וביאת גוא"צ בב"א.

מתוך רעוא דרעיון פרשת מטות-מסעי תשפ"א

שבת קודש פרשת מטות תשפ"ב

שולחן הטהור ליל שבת קודש

ראוי לכך, ומ"מ ע"י הברכה שמברכים אותו נוצר בריאה חדשה, וזוכה בחלק שאינו מגיעו בדין, וזה מכוח הברכה שבא ע"י הכוח דרוח ממללא של אדם.

כוח הדיבור שמויחד אצל היהודי מתבטא בלימוד התורה ותפילה שצריכים להוציא את המילים בשפתו, בניגוד לאומות העולם שאצלם הקריאה הוא בלי עקימת שפתים רק בעינים. בספריות של אומות העולם שורר שם שקט, למרות שיש שם קהל גדול שלומדים ומעיינים בספרים, משא"כ אצל עם ישראל, כשנכנסים לבתי מדרשות ולהיכלי התורה נשמעים שמה קולות אדירים של לימוד התורה וריתחא דאורייתא.

גם בתפילה יש ענין להתפלל בקול. וב"ק אאזמו"ר זי"ע היה תמיד מעורר על ענין זה להתפלל בקול, והרה"ק רבי שלמה קארלינער זי"ע שיו"ד דיליה היה לפני ימים אחדים

פרשתנו מהגישה גודל כוח הדיבור וחיבותה, שהנה האדם מיוחד הוא משאר הנבראים כמה שיש בו כוח הדיבור, כמו שנאמר (בראשית ב ז) ויהי האדם לנפש חיה, ומתרגמין לרוח ממללא. אצל יהודי כח הדיבור לוקח הגש מיוחד, כמו שאמרו חז"ל (יבמות סא.) אתם קרויין אדם ואין העובדי כוכבים קרויין אדם. וגם מתוקף ברכת יצחק אבינו (בראשית כז, כב) הקול קול יעקב, שאין כוחנו אלא בפה.

ב"ק אאזמו"ר זי"ע אמר שמפרשה זו אפשר ללמוד על גודל הכח שניתן לכל איש ישראל, שהאדם יכול לאסור על עצמו באיסור גמור דברים המותרים לו. נמצא שבכח דיבורו נוצר מציאות חדשה. וזהו גם הענין בברכות שמברכים איש את רעהו, דלכאורה יש להבין כי אם האדם ראוי לברכה זו הלא תבוא עליו ממילא, ומהו התועלת שמברך אדם את חברו, אלא דפעמים שהמתברך בזכות עצמו אינו

אצלינו יש ילדים המלאים בחיות שמדברים אחד עם השני.

ועלינו להתפלל לקב"ה שלא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים, שבימים אלו זוממים אנשי רשע לבטל את הפלאפונים הכשרים שע"פ הוראת הרבנים מיועדים לדיבור בלבד, ויש בזה הצלה גדולה לישראל בדור פרוץ כזה, ויעזור ה' שזממם לא תצא בידם וישובו בתשובה שלמה במהרה.

זקני בספרו אמרי נועם אמר שהענין מה שקורין בהיתר נדרים ושבועות בימים של בין המצרים, הוא בפשטות מחמת כי שורש חורבן בית הראשון היה ע"י אשר עבר צדקיהו על שבועתו שנשבע לנבוכדנצר, כידוע מדרשי חז"ל (נדרים סה.).

בגמרא (שם) איתא תניא המודר הנאה מחבירו אין מתירין לו אלא בפניו, ובהמשך מביאה הגמרא שגם במלך נבוכדנצר מרד צדקיהו אשר השביעו באלוקים, ומה מרד, מספרת הגמרא אשכחיה צדקיה לנבוכדנצר דהוה קאכיל ארנבא חיה, וברש"י פי' שאכל ארנבת שאינה מבושלת, ואית דאמרי חיה ממש שאכל אותה כשהיא

(בכ"ב תמוז) הנהיג להתפלל בקול רעש גדול, וב"ה אצלינו מתפללים בקול. פעם בהיותי על שבת קודש בעיר פלוני, ולא אזכיר השם משום לשון הרע, כיבדו אותי לגשת לעמוד לקבלת שבת. התחלתי להתפלל לכו נרננה בקול גדול, אבל מהצייבור לא נשמע שום קול, וכמו שאומרים העולם 'היו יכולים לשמוע נפילת מחט', והיה מאוד קשה להתפלל כך.

ובאשר מדברים אנו על מעלת הדיבור אצל יהודי, הנה עלינו להודות להשי"ת אשרינו מה טוב חלקינו שאנו זוכים, היהודים החרדים לדבר ה', להיות מהיחידים בעולם שמשתמשים במכשיר הפלאפון לדיבור בלבד, ברוב העולם משתמשים בפלאפון ע"י הודעות כתובות שהיא נמולת רגש. סיפרתי פעם שהיה קבוצת ילדים מכיתה ו' בת"ת שנסעו לטיול, השכירו אוטובוס, ובאוטובוס היה קול המולה כדרכם של ילדים בגיל כזה, הנהג היה לו מאוד קשה מרוב הרעש, והתבטא שלפני כמה ימים לקח קבוצה באותו גיל מבית ספר חילוני והיה מאוד שקט. אך האמת כי החילוק הוא שהילדים מבית הספר החילוני כל אחד היה לו סמארטפון, והיה כל כולו שקוע בתוך הכלי שלו, ב"ה

יש מהראשונים שכתבו שעל אף שלכתחילה יש להתיר נדר הנעשה לתועלת אדם אחר בפניו של אותו אדם, הרי שבדיעבד אם התירו את הנדר שלא בפניו מועילה ההתרה, וראיה לדבר מצדקיהו שהיה צדיק גמור, ולא היה סומך על מה שהתירו לו חכמים אם ההתרה לא היתה מועילה בדיעבד. ויש חולקים שאמנם הם לא עשו כדין ולכן נענשו, והרשב"א דחה טענה זו וכתב, שצדקיהו והסנהדרין לא נענשו בגלל שההתרה לא הועילה, אלא משום שהם גרמו לחילול ה'.

אמנם עדיין צריכים להבין מדוע באמת התירו הסנהדרין את שבועת צדקיהו, הרי אף אם בדיעבד התרה שלא בפניו מועילה, בודאי שלכתחילה אין לעשות כן. והר"ן מתרץ, שבמקרה זה התרת השבוע היתה לדבר מצוה, שכן צדקיהו היה מצטער ביותר כשלא היה יכול לגלות את הדבר, והיה מתבטל מחמת צערו ממלאכת שמים.

העולה מכל זה, שהגם שהיה מענה מה שנשאל צדקיהו על שבועתו, בכל זאת זה אינו מגיע לרשעות של נבוכדנצר שהתנהג באכזריות יתרה כשאכל ארנבת חיה.

חיה. אמר ליה אישתבע לי דלא מגלית עילוי, ולא תיפוק מילתא, וביארו המפרשים שאף שדרך בעלי מלחמות להיות אכזריים, מ"מ אכילת ארנבת חיה היא מעשה אכזרי ביותר ולכן לא רצה נבוכדנצר שיתגלה דבר זה. אישתבע, לסוף הוה קא מצטער צדקיהו בנופיה, איתשיל אשבועתיה ואמר, שמע נבוכדנצר דקא מבזין ליה, שלח ואיתי סנהדרין וצדקיהו, אמר להון חזיתון מאי קא עביד צדקיהו, לאו הכי אישתבע בשמא דשמאי דלא מגלינא, אמרי ליה איתשלי אשבועתא, אמר להו מתשלין אשבועתא, אמרי ליה אין, אמר להו בפניו או אפילו שלא בפניו, אמרי ליה בפניו, אמר להון ואתון מאי עבדיתון, מאי טעמא לא אמריתון לצדקיהו, מיד (איכה ב-1) ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון, אמר רבי יצחק ששמטו כרים מתחתיהם.

ובמדרש (איכה רבה ב יד) מסופר שכאשר באו סנהדרין לקראת נבוכדנצר, הוא ראה שהם אנשים של צורה והושיבם בקתדראות של זהב. לאחר שראה שהם נהגו שלא כדין (לפי דעתו), הוא ציוה לשמטם מעל כסאותיהם ולהושיבם על הארץ, וקשרו שערות ראשם בונבות הסוסים והיו גוררים אותם מירושלים ועד לוד.

אך עם כל זאת אצל יהודי שחשיבות כוח הדיבור מיוחדת אצלו, מדקדק הקב"ה בענין זה כחוט השערה, והדברים מבחילים.

יעזור השי"ת שנוכה לנצל הכוח המיוחד של הדיבור כראוי וכיאות ועי"ז נזכה לנחמת ציון ובנין ירושלים, בביאת גוא"צ בב"א.

קידושא דבא בצפדא דשבתא

השמחה לדגל אידוסי הבה"ח מיכאל שלום רוזן נ"ו

שאחר שאתה רוצה שנעשה מלחמה לפני ה', היינו בכוונה הראויה רק לשם שמים, אי אפשר שנעשה זה בעוד שאנו מקוים שע"י מלחמה זו נשיג מבוקשנו שינתן לנו ארץ הגלעד אשר אנו חפצים בו, כי הלא יעלה על לבנו התועלת שנקבל מהליכה, ואי אפשר שנלך בלא שום פניה אחרת רק לשם ה' בלבד, ולכן צריך שקודם תתן לנו את ארץ הגלעד במתנה תיכף, ובין נלך למלחמה ובין לא נלך כבר הוא שלנו, ובזה יקל לנו ללכת בכוונה מיוחדת רק לשם שמים, כי אין לנו עוד פניה אחרת מתקות שכר שבעבור זה ינתן לנו ארץ הגלעד, אחר שכבר זכינו בארץ הזאת בכל אופן, וזהו שאמרו 'את אשר דבר ה' אל עבדיך בן נעשה', והוא 'נחנו נעבור חלוצים לפני ה', רצה לומר, רק לשם

ויענו בני גד ובני ראובן לאמר את אשר דבר ה' אל עבדיך בן נעשה. נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ארץ כנען ואתנו אחוזת נחלתינו מעבר לירדן. (במדבר לב לא-לב). ומפרש רש"י, ואתנו אחוזת נחלתנו - כלומר, בידינו וברשותנו תהי אחוזת נחלתנו מעבר הזה.

המלבי"ם כתב, שהם רצו שינתן להם ארץ הגלעד תיכף ומיד, על אשר הם מבטיחים שיעברו למלחמה ומוצא שפתם לא ישנו, אמנם השיבו בזה תשובה נצחת, בגלל שקשה מאוד על האדם לעשות לשם שמים מצוה שהוא מקוה ממנה שכר וריוח תיכף.

ולהרחיב דבריו הק', שזאת היתה מענת בני גד ובני ראובן,

שמים בלבד, וא"כ את זה לא נוכל לעשות רק אם 'אתנו אחוזת נחלתינו מעבר לירדן', אם כבר נזכה באחווה זו תיכף בכל אופן, אז נוכל ללכת בכוונה לשם שמים בלבד, ומשה קבל דבריהם.

יש בדבריו הק' כלל גדול, כשיהודי עומד ומתפלל אזי עיקר מגמתו צריך להיות לשם שמים ולא בשביל הצרכים שלו. ענין זה מופיע בהערה בסידור שלנו לפני הברכות האמצעיות של שמונה עשרה, ומקורה מסידור ראדוויל, שבי"ג ברכות אמצעיות ישם עצמו כעבד המבקש פרס מרבו, והגם דברכות אמצעיות פשטן של דברים לצרכנו, ואולם הכל הוא רמזים וסודות המדובר בם, שהכל לייחד יחוד גדול במדות.

ענין זה קשור למה שאמרנו היום בנוסח ברכת החודש, חיים שימלא ה' משאלות לבנו לטובה, שבספרים הק' מבואר שענינו קשור לימי בין המצרים שאנו נמצאים בה, שכל זמן שאנו נמצאים בגלות, עיקר תפילתנו צריך להיות שימלא ה', דהיינו בזמן הגלות השם הוי"ה מוגבל לחלק י"ה, ובעת הגאולה ימלא ה', דמן המיצר של הגלות שהשם היה רק

י-ה, ענני במרחב י-ה, שבזמן הגאולה השם יתמלא לשם י-ה-ו-ה. וכשיהיה השם מלא, ממילא אז יהיו כל משאלות לבנו לטובה.

ולפי דברי המלבי"ם יש לפרש כוונת התפילה שימלא ה' משאלות לבנו לטובה, שאנו נוכל להתפלל רק על ימלא ה', דהיינו על כבוד שמים, כשימלא השם כל משאלות לבנו לטובה, דהלא כל זמן שיש לכל אחד הבקשות שלו, קשה להתפלל רק על ימלא ה', אבל אחרי שימלא הש"ת את כל משאלותינו, אז נוכל להתפלל לשם שמים על ימלא ה', דהיינו על ענין שכינתא בגלותא.

ב"ה שאנו נמצאים בעידן של שמחה על אשר זכה הבה"ה מיכאל שלום נ"י לבוא בקשרי אירוסין עב"ג תחי' ממשפחה חשובה בישראל. והנה חתן צריך לדעת שעיקר התכלית של חתונה הוא לקיים מצות ה', והגם שיש לכל חתן עוד סיבות שהוא רוצה להתחתן, שהוא רוצה להקים בית משלו ועוד כמה סיבות, אבל עיקר מגמתו צריך להיות לשם שמים, לקיים מצות ה', וכשיעשה לשם שמים, אז ממילא ימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה.

יעזור השי"ת שהוויוג יעלה יפה, ושהחתונה תהיה בשעמו"מ, ושהחתן ג"י והכלה תחי' יזכו לבנות בית נאמן בישראל, שיהיה קשר של קיימא, ויזכו כל המשפחות לראות רוב נחת ותענוג מכל יוצ"ח, ושנוכה כולנו לראות רוב נחת ותענוג מכל צאצאינו, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

רעזא דרעזין

לומר אלא, ואם לא תעשון כן, לא תהיה הארץ הזאת לכם, ומה ענין הזכרת חמא לכאן.

ומבאר על פי דברי החובת הלבבות הידועים (שער יחוד המעשה ה), שאמרו על חסיד שפגע אנשים שבוס ממלחמת אויבים, אמר להם שבתם מן המלחמה הקטנה, הכינו עצמכם למלחמה הגדולה, אמרו לו ומה היא המלחמה הגדולה, אמר להם מלחמת היצר וחייליו ע"כ.

וביאר עפ"ז דזה שאמר משה רבינו לכני גר ובני ראובן 'ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו והייתם נקים מה' ומישראל', רצה לומר אחר שתכבשו כבר את הארץ, לא תסלקו את הכלי זיין מידכם, ואל תחשבו שכבר כלתה המלחמה, רק אדרבה, אחרי שתשובו מן המלחמה, תערכו

ויאמר אליהם משה אם תעשון את הדבר הזה אם תחלצו לפני ה' למלחמה. ועבר לכם כל חלויך את הירדן לפני ה' עד הורישו את אויביו מפניו. ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו והייתם נקים מה' ומישראל והיתה הארץ הזאת לכם לאחווה לפני ה'. ואם לא תעשון כן הנה חטאתם לה' ודעו חטאתכם אשר תמצא אתכם (במדבר לב כ-כג).

בשבוע הבעל"ט (ביום שישי ר"ח מנחם אב) יחול יו"ד של כ"ק אדמו"ר רבי שלמה (השני) מבאבוב זצ"ל, ודקדק על מה שנאמר ואחר תשובו, דפשיטא דאחר תום המלחמה ישובו בני גר ובני ראובן לאדמתם בעבר הירדן. ועוד מביא מה שמקשה האור החיים הק' למה אמר 'ואם לא תעשון כן הנה חטאתם', לא היה לו

אצל הקב"ה כביכול שהוא בימים האלו בבחינת איש נודד ממקום קדשו, וכל אחד יכול להתקרב אליו בימים אלו.

עוד אמר ב"ק אאזמו"ר זי"ע שאף שנראה שימים אלו הם ימי דין, אמנם דווקא אז יש את האפשרות להשגות גדולות בעבודת ה', ולהפוך את הזמן, לזמן של חסד. ומביא מהרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע שהעמקות של דין הוא חסד. ולכן צריכים דווקא בימים אלו להתעמק ולהשיג עמקות של דין, ולהבין שהוא חסד.

וזהו הגדלות של זמן שלש סעודות, שלמרות שבכל השבוע הזמן של מנחה הוא זמן של דינים^א, אבל בשבת קודש הזמן הזה הוא רעוא דרעוין, שכוחה של שבת קודש להפוך זמן של דין לזמן של חסד, רעוא דרעוין.

ויש להוסיף על דבריו ולומר עוד באותה ענין, דידוע מה שכתוב בספרים הק' על גודל מעלת השבתות בימי בין המצרים, שהם בבחינת 'רב לכם שבת בעמק הבכא'. וכן שהגם ימים אלו הם זמן של דינים, אבל

שוב שנית את המלחמה הגולה נגד האויב הפנימי, זהו היצר הרע אשר בקרבכם, ותתגברו עליו למען תהיו נקים מה' ומישראל, בלי סיג ועוון כלל, ואם לא תעשון כן הנה חטאתם לה', פי' אם לא תעמדו תמיד בקשרי המלחמה נגד היצר הרע, אז ה"ו יתגבר היצר הרע עליכם, ודעו חטאתכם אשר תמצא אתכם.

ב"ק אאזמו"ר זי"ע מביא מהמגיד ממעזרימש זי"ע, שפירש 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים' (איכה א ג), שרודפיה הוא צירוף של רודף י-ה, שהכוסף רוצה להגיע אל ה', אזי 'בין המצרים' הינו זמן מסוגל לכך, ומובן שימים אלו חוץ מכך שהינם ימי אבל, גם טומנים בחובם אורות נפלאים וקדושים.

הבית אברהם מבאר ענין זה, ע"ד משל למי שרוצה לפגוש את המלך, בהיותו בכיתו ואימתו מוטלת על הכל, מי יעזו לגשת לראות באור פני מלך חיים, אבל בהיותו בדרך, אז כל אחד יכול להתקרב אליו, ולבקש מלפניו את משאלות לבו. וכמו כן

א. וכבר אמרתי פעם הטעם שאצלנו לא אומרים תחנון בתפלת מנחה, בגלל שהזמן של מנחה הוא זמן של דינים, ובשעת הדינים אנחנו לא רוצים לעורר הדינים, ותחנון מעורר הדינים.

זקני האמרי נועם אמר, על הענין שקורין בהיתר נדרים ושבועות בימים של בין המצרים, הוא מחמת כי גאולה העתידה תהיה מכוח היתר נדרים כמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא עה.) רבה בר בר חנה סיפר, שאמר לו מייעא (סוחר ישמעאלי) תא אחוי לך הר סיני, שם הוא שמע בת קול שאומרת, 'אוי לי שנשבעתני ועכשיו שנשבעתני מי מפר לי', כי אתאי לקמיה דרבנן, אמרו לו כל בר בר חנה סיכסא (פירש"י שוטה) היה לך לומר מופר לך.

וביארו המפרשים, שהחכמים בבית המדרש נזפו ברכה בר בר חנה על שנהג בטיפשות, שהרי רבה היה נחשב כחכם הראוי להתיר נדרים לבדו, לפיכך, בהגע ששמע את הבת קול המתלוננת על כך שאין מי שיתיר את הנדר, היה לו להתיר את הנדר מיד.

ובעין יעקב מבאר, שאין להבין את ענין התרת שבועתו של הקב"ה כפשוטו. תוקף השבועה של הקב"ה לענין הגלות, אינו חל אלא בזמן שישראל אינם חוזרים בתשובה. התשובה היתה מתרת את השבועה ומביאה את הגאולה מיד. נמצא שהקב"ה מתלונן על כך ששבועתו עדיין בתוקף, שאילו היו ישראל חוזרים

כוחה של שבת קודש להפוך זמנים אלו לזמן של חסד כדאמרן.

ולפי דברים אלו יש למצוא קשר, בהפטרה שקראנו היום 'דברי ירמיהו', שהוא ההפטרה הראשונה משלשה דפורענתא שקורים בימי בין המצרים, ובסוף ההפטרה אנו קורים 'הלוך וקראת באזני ירושלים לאמר כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה', ועלה בלבי לומר שפסוק זו קשור לימי בין המצרים, שהמדבר היה מקום של דינים, כמו שנאמר (דברים ח טו) המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים, ודייקא שם במדבר שהיה מקום של דינים, וכו' כלל ישראל להחסדים הכי גדולים, קבלת התורה, מן ובאר מים.

ועלינו לדעת, שאמנם ימים אלו הם ימים של דינים, ימים של התגברות היצר, אולם בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין (קידושין ל:), וכוחה של לימוד התורה בימים אלו הוא גדול ביותר, והוא בבחינת מים קרים על נפש עיפה, וכדאמרינן לגבי השבתות של ימי בין המצרים, וע"י לימוד התורה יכולים להתגבר על היצר הרע גם בימים אלו.

בתשובה, היתה השבועה מותרת. חביריו של רבה נופו בו על שלא ניצל את ההזדמנות להתפלל אל ה' ולומר לו, 'יהי רצון מלפניך, שתפר את שבועתך לבטלה ע"י שתחזירנו בתשובה שלימה לפניך'.

ולפי דברים אלו מובנים הטעם, שאנו מסיימים מגילת איכה עם 'השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם'.

יעזור השי"ת שנוכה לנחמת ציון ובנין ירושלים, בביאת גוא"צ בב"א.

ואיתא במדרש (איכה רבה ה כא), שזהו הויכוח הישן שבין הקב"ה וכנסת ישראל. שהקב"ה טוען 'שובו אלי ואשובה אליכם' (זכריה א ג), דהיינו, אתם 'ישראל' צריכים להתחיל

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר יהושע קלהפולץ הי"ו
לדגל השמחה השרויה במעונו באירוסי בתו שתחי'
בשעטומי"צ למזל"ט

ולעילוי נשמת אביו
הרה"ח ר' יהודה ליב בן ר' חיים יעקב ז"ל
גלב"ע ה' אב תש"ע
ת.ג.צ.ב.ה.

זיכר עולם יהיה צדיק

לזכר נשמת
כ"ק הגה"ק רבי יהושע בן רבי אברהם יוסף
גרניזואלד זצוק"ל
אבר"ק חוסט ובעמח"ס חסד יהושע
גלב"ע ו' אב תשכ"ט
זכותו יגן עלינו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן